N°. 63. 1849.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant, franco per post, is f 24 in het jaar, f 6 in de 3 maanden, en 20 cents voor afzonderlijke nommers.

DONDERDAG 15 MAART.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

NEDERLANDEN.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 1sten Maart 1849, n°. 56, is de tegenwoordige consul in Griekenland, de heer *C. C. Travers*, benoemd tot consul-generaal in dat Koningrijk.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 14den Maart* 1849.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, door alle Ministers werd bijgewoond, heeft Zijne Excellentie de Minister van Kolonien de volgende mededeeling gedaan:

MIJNE HEEREN!

Bij het ministerie is ontvangen eene nota van het geachte lid dezer Kamer uit Overijssel, den heere Sloet tot Oldhuis, betreffende het ontwerp van wet, houdende eene belasting tot dekking van het tekort over 1848 en 1849, en bij welke nota het denkbeeld wordt aangegeven om dat tekort te bestrijden door eenen verkoop van gronden op Java.

De Regering wenscht al dadelijk, ter zooveel mogelijke inlichting der Kamer, tegen zoodanigen maatregel bedenkingen in het midden te brengen en ik verzoek daartoe voor eenige oogenblikken uwe aandacht.

Van 1816 tot 1830 waren de Oost-Indische bezittingen posten, aan welke de natie zich zeer weinig liet gelegen liggen, en die dan ook, vooral in vergelijking met het tegenwoordig tijdperk, nu aller oogen op dezelve gevestigd zijn, onbeduidende directe en weinig indirecte voordeelen afwierpen.

De begrooting van ontvangsten bedroeg in 1824 ongeveer f 27,000,000 en de uitgaven waren tot een bijna gelijk bedrag, ruim f 26,000,000, opgevoerd.

De uitvoer der hoofdproducten bedroeg:

Koffij	215,000	pikols.
Suiker	35,000	»
Indigo	13	»
en Rijst	34,000	»

De algemeene invoer beliep: f 14,200,000 en de uitvoer: f 16,900,000.

De territoriale inkomsten waren, voor zooveel de volgende middelen aangaat, als:

Landrenten	f 5,100,000
Verpachte middelen	7,200,000
Inkomende en uitgaande regten	2,900,000

En het getal Nederlandsche schepen, in gemeld jaar uit Nederland op Java aangekomen, beliep niet meer dan 30 bodems.

Thans toont de begrooting eene ontvangst van f 70,000,000, en eene uitgaaf van f 56,000,000 aan.

De uitvoer der hoofdproducten bedroeg in 1847, als:

Koffij	1,037,000	pikols
Suiker	1,317,000	»
Rijst	500,000(*)	»
en Indigo	1,777,000	pond

De algemeene uitvoer is f 59,400,000, en de invoer f 23,600,000.

De bovenvermelde territoriale inkomsten zijn gestegen tot:

Landrenten	f 10,200,000
Verpachte middelen	12,300,000
In- en uitgaande regten	5,200,000

Het getal Nederlandsche schepen, op Indie varende, is tot 370 bodems geklommen, van welke er gedurende 1847 215 op Java zijn aangekomen.

Uit de Indische kas keert jaarlijks aan het moederland ongeveer f 14,000,000 uit, ongerekend de millioenen indirecte voordeelen, welke de Nederlandsche bevolking, ten gevolge eener zoo ontzettende uitbreiding van productie, handel en scheepvaart, ten deel vallen.

In het afgeloopen jaar heeft men wel is waar, door eenen zamenloop van omstandigheden, gemeld cijfer op verre na niet mogen bereiken, maar er bestaat vooruitzigt dat in dit jaar reeds weder een meer gunstig resultaat zal worden verkregen.

Wanneer men nu daarbij in aanmerking neemt, dat gedurende de 18 jaren dat die veelomvattende arbeid op Java is daargesteld en gewerkt heeft, de rust onder de bevolking, *in verschil met vroeger*, niet noemwaardig is verstoord geworden, dan vraag ik: wie zal niet met erkentelijkheid aan den stichter van het cultuurstelsel, wat zal de nakomelingschap zeggen van hem, die direct of indirect, op eene onvoorzigtige wijze, de hand leent om dat gestichte weder te verwoesten?

Ik thans, Mijne Heeren, zal daartoe nimmer medewerken, want mijne overtuiging, dat het bestaande goed is en slechts verbetering behoeft, staat vast. Wordt deze overtuiging niet door anderen gedeeld, oordeelt men, dat de verdere ontwikkeling van Java, onder anderen door verkoop van gronden, moet worden verkregen, dan ben ik geheel bereid om de taak aan meer bekwame handen over te laten, want ééne verdienste ken ik mij toe, het is deze, dat ik nimmer iets zal doen, hetwelk in strijd is met mijne overtuiging, en waardoor de belangen èn van het moederland èn van Indie zouden kunnen worden benadeeld.

Het thans op *Java* bestaande stelsel van cultuur, — dat is het doen planten door de bevolking van voortbrengselen vóor de markt in *Europa*, onder de leiding van gouvernements-ambtenaren, ten einde die voortbrengselen of wel de ruwe grondstof derzelve, tegen in billijkheid bepaalde of nog te bepalen prijzen, te doen afleveren, of in 's lands pakhuizen, zoo als thans met de hoofdproducten *koffij* en *indigo* het geval is, of wel aan fabrikanten die de ruwe grondstof verwerken en daarna het product tegen overeengekomen of overeen te komen prijzen aan het gouvernement afgeven, dan wel op eene andere wijze ten deele over dezelve beschikken, — moet, naar mijn inzien, voor 's lands worden gehandhaafd, verbeterd en uitgebreid.

Wanneer de noodige verbeteringen worden ingevoerd, dan zullen de resultaten daarvan zeer belangrijk zijn en nog onberekenbare directe en indirecte voordeelen aan het moederland afwerpen, terwijl daarentegen een verkoop van landen, ja, eenig *dadelijk* voordeel zal doen verkrijgen; doch in vervolg van tijd zeer wrange vruchten voortbrengen zal.

Tot het invoeren van zoodanige verbeteringen is het noodig, dat het Europeesch personeel in Indie, langzamerhand, aanzienlijk vergroot, en dat de beginselen der regering naar de behoeften gewijzigd worden. Het gevolg daarvan moet zijn:

Dat de productie van Java nog aanzienlijk zal toenemen, aangezien de bevolking, naar behooren beschermd, en de onbelemmerde beschikking der vruchten van haren handenarbeid erlangende, veel meer werk kan en zal verrigten dan thans het geval is. Een neger in Noord-Amerika bijv. onderhoudt 1500 vierkante roeden grond, een Javaansch huisgezin, bestaande veelal uit man, vrouw en drie kinderen, waaronder gewoonlijk een of meer zonen die medewerken kunnen, thans nog slechts ongeveer 400 zoodanige roeden, en het is dan ook aan geen redelijken twijfel onderhevig, of die uitgestrektheid kan tot minstens 650 vierkante roeden worden opgevoerd;

Dat de voortbrengselen door beter toezigt zullen kunnen worden veredeld;

Dat de kosten van productie zullen kunnen worden verminderd, wanneer slechts gezorgd wordt, dat de inlander vrij en onbelemmerd kan beschikken over hetgeen hij verdient;

Dat de bevolking meer lijnwaden en andere artikelen van Europeschen oorsprong zal consumeren of verbruiken dan thans het geval is;

Dat men zal kunnen invoeren een hoog noodig systema van bemesting der velden; vele gronden waarop de koffijboom gedurende 20 jaar gestaan heeft, zijn als het ware geheel uitgeput; zelfs de rijstvelden nemen in productie af, al naar mate het omliggende gebergte ontgonnen en geen voldoende *humus* ter bemesting van die velden, door de rivieren, wordt afgevoerd;

Dat men het muntwezen naar behooren zal kunnen regelen, namelijk, wanneer de inlander, deszelfs belang kennende, zal geleerd hebben om het geld te bezigen waartoe het bestemd en dienstbaar is, te weten om twee transactien, koop en verkoop, te sluiten;

Dat men transportwegen en middelen van vervoer zal kunnen verbeteren;

Dat men waterleidingen zal kunnen aanleggen en woeste gronden onder cultuur brengen, ten einde de aan het noorder strand en in eenige binnen 's lands gelegen provincien opeengehoopte bevolking te kunnen verspreiden;

Dat opnamen en opmetingen zullen kunnen worden bewerkstelligd;

Dat men dien ten gevolge èn belasting- èn cultuurstelsel, zoomede verschillende andere aangelegenheden, naar behooren, zal kunnen regelen; zonder die opnamen te hebben tot stand gebragt, is zulks ten eenen male ondoenlijk, want men zal steeds in den blinde blijven rondtasten;

Dat men daarna ook de zoo drukkende en tot vele vexatien, afzetterijen en straffen aanleiding gevende verpachte middelen, grootendeels, zoo niet geheel, zal kunnen afschaffen;

Dat men grondslagen zal kunnen leggen en verbeteringen van elke zijde invoeren, ten einde van het schoone en vruchtbare Java te maken, wat er van te maken is.

Zonder het leggen van die grondslagen, waartoe in den aanvang geene tijdruimte voorhanden was, moet het gestichte, dit bekenne ik, hoe schoon ook, te eeniger tijd noodwendig ineenstorten, en het is het gebrek aan die grondslagen, welke thans aan dezen en genen zooveel stof tot aanmerkingen oplevert, en alle maatregelen, welke men verder ten goede wil invoeren, schipbreuk doet lijden.

Tot het leggen eener behoorlijke fundering, tot meerder bescherming en trapsgewijze ontwikkeling der Indische bevolking is de Regering volkomen genegen, doch dezelve zal tot het nemen van onvoorzigtige maatregelen daarentegen ook de hand niet leenen.

De Javasche bevolking, bestaande uit ongeveer 1,600,000 werkbare huisgezinnen, zal, onttrokken *niet aan het medebestuur harer eigene hoofden*, maar aan het willekeurige van hun gezag en de niet minder willekeurige handelingen van Chinesche pachters, in vervolg van tijd, stellig 800,000 bouws van 500 vierkante roeden elk, en dus

(*) In 1843 meer dan een millioen pikols.

slechts 250 vierkante roeden per huisgezin, *meer* onder cultuur brengen, dan thans het geval is.

Een bouw stellende op te brengen slechts 14 pikols rijst, dan geeft zulks van gemelde uitgestrektheid 11,200,000 pikols, ter waarde, ad f 3 de pikol, van f 33,600,000, bedragende daarvan alleen de directe belasting, *landrente*, ad 1/5 der waarde van het product, f 6,720,000, gezwegen van de indirecte voordeelen, die eene zoo vermeerderde productie en welvaart aan handel, scheepvaart enz. zal doen toevloeijen.

Die berekening berust slechts op eene productie van rijst; neemt men echter eenen oogst van bij voorbeeld suikerriet aan, dan kan men stellen dat de voordeelen ruim verdubbelen, en dezelve komen dan voor 800,000 bouws op f 67,200,000, waarvan de belasting ad 1/5, zou renderen f 13,440,000.

Deze berekening is niet overdreven, hetgeen uit de volgende aantooning eenigermate kan blijken.

Ik stel de productie van rijst op Java calculatief (want zoolang geene velden zijn gemeten, zoolang de productie derzelve niet is geconstateerd, valt ten deze met volle zekerheid niets te zeggen) op 16,000,000 pikols, namelijk 10 pikols per huisgezin 's jaars, dat is 3½ Amsterdamsch pond per huisgezin daags, gevende à f 3 de pikol . . . . . f 48,000,000

een millioen pikols koffij à f 20 de pikol	20,000,000
een millioen pikols suiker à f 10	10,000,000
1,500,000 pond indigo à f 2	3,000,000
diversen, als: tabak, olie, enz.	20,000,000
meerder productie hierboven aangegeven	67,000,000
te zamen	f 168,000,000

of slechts ruim f 100 per huisgezin.

Gij ziet het, Mijne Heeren, de meerdere voordeelen, die Java in vervolg van tijd nog kan en zal opleveren, zijn groot, en nog veel grooter dan nu is aangetoond, want er is slechts gerekend op eene uitbreiding van cultuur ad 250 vierkante roeden per huisgezin. Eene toeneming van bevolking, welke echter zeer groot is, heeft men niet in aanmerking genomen, terwijl ook niet in rekening is gebragt de meerdere productie, welke ten gevolge der invoering van eene regeling en contrôle van de thans reeds bestaande aanplantingen van koffij, indigo en suikerriet kan en zal worden verkregen.

En die voordeelen nu zou men opofferen, om iets geheel onzekers in de plaats te stellen; neen, ik mag niet gelooven, dat zulks ernstig gemeend is, en hoop dan ook, dat het voorstel, hoe verleidelijk misschien ook, geenen bijval zal vinden, en zulks te minder, om reden, naar mijn inzien, de Regering tot eenen verkoop van gronden op *Java* aan Europeanen niet geregtigd is, en omdat zulks noodwendig eene sloping van het thans bestaande stelsel van cultuur zou na zich slepen.

De gronden die ik daarvoor heb, zal ik nog in het kort aanvoeren, terwijl ik mij ook eenige aanmerkingen op het voorstel van den heer *Sloet* zal veroorloven.

De velden op *Java* zijn òf reeds bepaald eigendom van den inlander, zoo als in de *Sundah*-districten en in een gedeelte van de residentie *Bezoekie*, òf gemeente-gronden, en dezelve kunnen dus, wat men ook over het eigendoms-regt van den bodem in onze Oost-Indische bezittingen moge zeggen of schrijven, zonder de regten van die eigenaren of gemeenten te krenken, niet worden verkocht.

Het regt van den Souverein of van het Gouvernement, kan zich dan ook niet verder uitstrekken, dan tot het heffen van eene belasting (grondlast), of hoogstens om een gedeelte van den grond, tot voldoening van die belasting, met zekere producten, te zijnen voordeele, te doen beplanten, en dit laatste eigenlijk nog alleen dan, wanneer ten deze met de dessa's of dorpen vrijwillig kan worden overeengekomen.

Dan gesteld eens, men nam voor bewezen aan, dat de Souverein, thans het Nederlandsch gouvernement, als eigenaar van al de gronden op Java moest worden beschouwd, zou dat gouvernement, in navolging van Oostersche despoten, dat beginsel moeten handhaven? Zou dat gouvernement, wanneer het, bij de inbezitneming of verovering van *Java*, had bevonden, dat de geheele bevolking slaaf was van den Souverein, die bevolking steeds in den slavenband hebben gelaten? Voorzeker neen!

Men beweert, dat door den verkoop van gronden aan Europeanen geene inbreuk wordt gemaakt op hetgeen de Javaan thans uit zijne velden trekken mag; dat het hem vrij en onverlet blijft, naar elders te verhuizen, doch dat alleen op den kooper het halve regt van den souverein overgaat om in den regel 2/5 van de producten te nemen en eenige bepaalde diensten of dagen arbeid te vorderen.

Hierop valt aan te merken, in de eerste plaats, dat het voorzeker voor den Javaan, die soms bijzonder aan zijne dessa (verblijfplaats) en rijstvelden gehecht is, als eene groote gunst moet worden beschouwd, dat hem minstens de vrijheid worde gelaten, om naar elders te verhuizen, wanneer hij onder eenen landheer komt te staan, die hem niet bevalt, en in de tweede plaats, dat wanneer de opgave is gedaan door iemand, die den inkoop van land beoogt, het niet geheel onbelangzuchtig is, dat hij zich bij voorraad 2/5 van de producten wil verzekeren; terwijl de tegenwoordige landbezitters slechts 1/5 mogen heffen.

Men heeft zeker bij het stellen eener heffing van 2/5 der producten, tot grondslag genomen de belasting die het gouvernement, volgens de revenue-instructie van den Engelschen luitenant-gouverneur *Raffles*, dd. 11 Februarij 1814, kon heffen, namelijk:

1ste soort velden	1/2	van het gewas;
2de » »	2/5	»
3de » »	1/3	»
of gemiddeld	2/5	»

doch wanneer de belanghebbende in Indie bekend is, dan zal hij ook wel weten, dat de landrente, welke het gouvernement thans heft, waarschijnlijk gemiddeld niet meer dan ⅛ van het product bedraagt, iets hetwelk met de vorenstaande cijfers van f 10,000,000 landrenten en eene productie van f 81,000,000 behalve de koffij waaromtrent, ten aanzien der heffing van de belasting, eene andere regeling bestaat, nagenoeg overeenkomt.

Het heffen eener belasting van 2/5 van het product is steeds als te overdreven beschouwd, om er de hand aan te kunnen houden, en om die reden is eene herziening van het stelsel van die belasting, hetwelk thans zeer ongelijk drukkend werkt, en aan de hoofden een ruim veld tot het plegen van willekeurigheden overlaat, en die dan ook stellig meer dan gemeld 1/8 der productie van deze of gene dorpen vorderen, mede hoog noodzakelijk.

Zij die landen op *Java* willen koopen, verlangen echter meer dan de heffing eener belasting; zij verlangen werk, zij verlangen gezag over de bevolking uit te oefenen, en in allen geval geeft het Gouvernement, bij verkoop van landen, tot ten eeuwigen dage het regt uit handen, om des verkiezende later den vollen eigendom van den grond aan de opgezetenen te kunnen schenken of overdoen.

Er worden wel is waar woeste en onbebouwde gronden aangetroffen, waarop het regt der gemeenten kan worden in twijfel getrokken, dan men verlieze niet uit het oog dat de Javasche bevolking snel toeneemt, en dat die gronden dus voor den landbouw ter harer beschikking moeten blijven.

Dan afgescheiden hiervan en ofschoon niet zal worden ontkend, dat een gedeelte dier gronden nog jaren lang onbenuttigd zal blijven liggen, men treft weinig personen aan, die het bezit van zoodanige woeste gronden beoogen, of het moest zijn in de *Preanger Regentschappen*, alwaar de bevolking voor de door haar ten behoeve van het Gouvernement geteeld wordende koffij eene sobere betaling erlangt, en dus ligt tot verhuizing zou genegen zijn; dan dit stelsel is voor verbetering vatbaar, en het mag dan ook in twijfel worden getrokken of de verkoop van zoodanige woeste gronden wel eenige millioenen zou opbrengen.

De ondervinding heeft reeds aangetoond, dat er bij afstand van woeste gronden niet dan met veel moeite en tegen groote geldelijke offers eenig volk op kan worden gevestigd. En heeft die vestiging al tijdelijk door het betalen van hooge loonen of het toekennen van andere voordeelen plaats gehad, dan is zulks geweest ten prejudicie der gouvernements-cultures en andere werkzaamheden, terwijl de ondernemers veelal zijn te gronde gegaan, na een aantal menschen, van gevestigde landbouwers, in rondzwervers of vagebonden te hebben herschapen.

Het houden eener behoorlijke en onmisbare politie wordt zoo doende aanzienlijk benadeeld, — eene goede verdeeling der Gouvernements-cultures en andere werkzaamheden, die op de kracht der bevolking in elke gemeente aanwezig, gegrond zijn, te eenen male onmogelijk gemaakt, en het verkoopen van gronden op *Java* is dus eene sloping van het thans bestaande en zoo vele voordeelen afwerpende stelsel van culture.

Hetgeen men aanvoert, dat de bevolking op particuliere landen door meerdere welvaart is toegenomen, zal niet worden ontkend; gaarne geloofd de regering dat de bevolking op het land *Tjiekandie Oedik* in de residentie *Bantam*, sedert den verkoop door de Engelschen, van 7000 tot 18,000 zielen is gestegen, doch zoodanige vermeerdering kan ook voor de gouvernements-provincien worden aangetoond.

Volgens Raffles bedroeg de bevolking van Java en Madura, in 1815 4,615,270, en thans kan men aannemen, dat dezelve meer dan 10,000,000 zielen zal bedragen.

Dan zoodanige aantooningen daarlatende, zeker is het, dat een verkoop van landen op Java, in het groot, eene slooping daarstelt van ons cultuur-stelsel; dat wij groote voordeelen, die voortdurend kunnen genoten worden, opofferen; dat wij voor de dadelijke erlanging van eenige millioenen, aanzienlijke inkomsten prijs geven; dat wij handelen als iemand, die, zich met de renten niet meer kunnende behelpen, deszelfs kapitaal aanspreekt, en zoo doende onberaden eene donkere toekomst te gemoet snelt.

Wat Nederland nu van Java trekt is bekend, wat de voordeelen zullen zijn, indien meer orde en regel, meerder bescherming der bevolking wordt ingevoerd, is niet twijfelachtig, doch wat het gevolg zal wezen indien dat schoone land in handen van particulieren zal overgegaan, kan moeijelijk voor 's hands worden berekend.

Ik zal trachten zulks eenigermate te ontcijferen, na alvorens eenige aanmerkingen te hebben in het midden gebragt, op het voorkomende in de nota van den heer Sloet, daar, waar men spreekt over den verkoop van bevolkte streken.

De schrijver zegt, dat uit een regtskundig oogpunt tegen eenen verkoop geene bezwaren bestaan, aangezien bij Aziatische volkeren, althans wanneer zij, zoo als op Java, door den Koran beheerscht worden, de souverein als de eenige grondeigenaar wordt beschouwd.

Ik voor mij zal dit moeijelijk problema, waaromtrent bij zeer kundige mannen twijfel bestaat, niet oplossen; dan ik vrage het, is zoodanige handeling billijk? Is het rationeel, dat men ten deze den Koran wil toepassen op eene bevolking, die men voor den zegen van het Christendom wil voorbereiden? Ik twijfel er aan, of de bevolking in zoodanige transactie wel bijzonder zal zijn ingenomen.

Die bevolking heeft de gronden ontgonnen en onder cultuur gebragt, en zij moet dan ook, volgens alle regelen van billijkheid, in eene zeer groote mate als eigenaar van die gronden worden beschouwd.

Het gouvernement mag zich het regt niet uit handen geven om gemelde bevolking, na meerdere ontwikkeling, in het volle bezit van den grond te stellen. Hierdoor zal eene krachtsontwikkeling, eene meerdere welvaart, eene toeneming van productie en voordeelen ontstaan, welke oneindig ver zal overtreffen hetgeen door Europesche landheeren, aan welke die bevolking in zekere mate ondergeschikt zou zijn, kan worden geproduceerd.

Millioenen inboorlingen, behoorlijk beschermd en eigenaren van den grond, zullen tienvoudig en meer aan denzelve ontwoekeren, dan met honderde, ja duizende landheeren het geval zou zijn.

Dat alle velden op Java *niet* zijn gemeentegronden, is hierboven aangezegd; in de Sundah-districten is het eigendom vrij bepaald; de bezitter verkoopt, verpandt of schenkt zijne gronden naar goedvinden.

Dat de vorsten van *Djocjocarta* en *Soerakarta* hunne landen verhuren, komt, naar mijn inzien, als een slecht argument voor, dat zij dezelve ook zouden kunnen verkoopen; en opmerkelijk is het, dat die vorsten nog nimmer op het denkbeeld zijn gekomen om tot zoodanigen verkoop te willen overgaan; men zou er uit kunnen afleiden, dat zij de overtuiging hebben er niet toe geregtigd te zijn.

Dat al verder het Gouvernement vroeger zoodanige verkoopen heeft bewerkstelligd, bewijst ook niet dat hetzelve er toe geregtigd was; het is, naar mijn inzien, geweest een onstaatkundige maatregel, welke geene navolging verdient, vooral wanneer men bedenkt wat de particuliere eigendommen aan de Regering afwerpen, in vergelijking met die provincien, welke hetzelve onder eigen bestuur heeft.

Dat de productie op de landgoederen eenen aanwas heeft bekomen, welke verre die van de gouvernements-landen overtreft, wordt zoo gereedelijk toegestemd.

Het tegenovergestelde kan blijken uit hetgeen hiervoren is opgegeven ten aanzien der productie van Java in 1824, vergeleken met de laatste jaren.

Dat die particuliere landerijen, thans twee-, drie- en meermalen de oorspronkelijke waarde bezitten, kan ook niet in deszelfs geheel ter rekening van het goed beheer der landheeren gesteld worden, want de invoering van het door den graaf *van den Bosch* ontworpen cultuur-stelsel heeft daartoe mede bijzonder bijgedragen.

De prijs der rijst is dien ten gevolge aanzienlijk gestegen, niet uit gebrek aan dat artikel, maar omdat de Javaan geen gedeelte van hetzelve behoeft te verkoopen tot betaling zijner landrenten; hij kan de belasting, ad f 10,000,000, thans vinden uit hetgeen hij teelt aan voortbrengselen voor de markt in *Europa*, en houdt dan nog millioenen guldens over.

De rijst of padie in het Buitenzorgsche o. a. is met 100 à 150 per cent in waarde gestegen; landen, die *geene noemwaardige verbeteringen* hebben ondergaan (want alle landheeren, hunne administrateuren of bestuurders zijn niet even actief), hebben in de stijging der waarde gedeeld.

Het land Tjomas in gemelde provincie o. a., hetwelk vroeger was verhuurd voor f 20,000 koper, brengt thans f 53,000 zilver op.

Ik zou ten deze in meerdere details en opgaven kunnen treden, dan dit zou mij thans te ver leiden. Alleen wil ik nog opmerken, dat de opgaven omtrent de landen *Kendang-Sampie*, *Sumadangang* en *Tegal Waroe* niet geheel juist zijn, om reden die landen in 1829 niet in derzelver geheel, maar slechts ten deele, voor f 93,000 zijn verkocht. Men had er welligt ook kunnen en, om de zaak naar waarheid voor te stellen, moeten bijvoegen, dat de bevolking van die landen met betrekking tot de heffing der belasting thans aan een Chinees ondergeschikt is, die de gemelde landerijen voor f 100,000 heeft gehuurd, zoodat de bevolking dus de weldaden niet kan erlangen welke van de [illegible] van eenen weldenkenden Europeschen landheer zouden kunnen worden verwacht.

Zoodanige verhuringen verzwakken het argument, hetwelk men aanvoert, dat het lot der Javasche bevolking onder de Europesche landheeren aanmerkelijk is of zou kunnen worden verbeterd.

Er zijn zeker, dit wordt ten volle erkend, landheeren die zich op eene loffelijke wijze het lot van den inlander aantrekken; dan men vindt er ook, die de bevolking minder gunstig behandelen, of kunnen behandelen, om reden de landen, aan den meestbiedende, publiek zijn verpacht of verhuurd; men treft er aan die geen enkel man, veel min duizenden zielen onder hun beheer of toezigt behoorden te hebben.

Men beweert, dat de uitbreiding van den landeigendom van Nederlanders ook uit een staatkundig oogpunt aan te raden is, en dat men in geval van binnenlandsche twisten of eenen aanval van den buitenlandschen vijand op krachtdadige hulp der grondeigenaren kan rekenen, en dat zulks bewezen is door het voorbeeld van een pachter op het land *Ampel*, den heer *Dezentje*, en kapitein *Steben* (zegge *Stavers*) in *Kedirie*, in den oorlog met *Diepo Negoro*;

Deze voorbeelden zijn niet zeer gelukkig gekozen; de heer Dezentje was meer Javaan dan Europeaan; hij leefde en regeerde als een Javaansch vorst; hij was gehuwd met eene inlandsche prinses, en oefende dien ten gevolge en om reden hij de bevolking zijner landen welligt eenigzins gunstiger behandelde dan met de inlandsche hofgrooten van Soerakarta het geval was, eenigen invloed uit.

Een Europeaan van geboorte zou van den inlander niet gedaan gekregen hebben wat gemelde heer er van erlangde; en wat den heer *Stavers* aangaat, hij is braaf en kundig, doch of de bevolking van *Blitar* in de residentie *Kedirie* hem met welgevallen herdenkt, zou een nader onderzoek vereischen.

Dan ik vrage het, kan men van de gouvernements-ambtenaren niet dezelfde diensten erlangen als van landheeren? hebben de eersten zich in den oorlog tegen Diepo Negoro ook niet onderscheiden?

Zijn er niet velen, aan welke men evenveel en misschien meer erkentelijkheid schuldig is, dan aan de heeren *Dezentje* en *Stavers*? Men herinnere zich onder anderen slechts de verdediging van de hoofdplaats der residentie *Kadoe*, door eenige weinige ambtenaren, bijgestaan door Europesche ingezetenen en een klein garnizoen, tegen eenen honderdmaal sterkeren vijand.

Dat de betrekkingen en wederzijdsche verpligtingen tusschen den Nederlandschen landeigenaar en den Javaan, zoo als mede wordt opgegeven, door reglementen nader kunnen worden omschreven en afgebakend, is zeer goed.

Men kan, ja, reglementen maken en de wederzijdsche verpligtingen afbakenen, maar of het Gouvernement de landheeren binnen die bakens kan houden, en of zij binnen dezelve zullen blijven, is eene vraag die ik ter beantwoording overlaat aan hen, die op Java bekend zijn, en die den verkoop van landen aldaar aanprijzen.

Men zegt verder, dat wanneer het in den raad der Voorzienigheid besloten mogt zijn, het gebied over dien schoonen en rijken Indischen archipel aan het Nederlandsche volk te ontnemen en op eene andere natie over te dragen, dan nog de particuliere eigendommen der Nederlanders zouden worden geëerbiedigd.

Dit nu valt niet te ontkennen; dan het is ook waar, dat Java, *goed* bestuurd en *goed* verdedigd, voor Nederland niet zoo gemakkelijk zal verloren gaan; geen Europesche vijand zal zich met onze tegenwoordige middelen van defensie, in de binnenlanden aan eenen guerilla-oorlog wagen; zijne legermagt zou, wanneer hij den moed had zulks te ondernemen, door gebrek, door vermoeijenis en sterfte, spoedig vernietigd zijn, en dezelve zou zich gelukkig achten, met de débris van die magt ongehinderd weder naar boord harer schepen te kunnen terugkeeren.

Dat het verlies in het bedrag der gouvernements-producten, door den verkoop van landerijen zeer gering zou zijn, is geheel afhankelijk tot hoever men den maatregel van verkoop der gronden uitstrekt; bepaalt het zich tot eenige weinige en woeste landen, dan zou al het schoone, wat men zich voorspiegelt, niet worden bereikt. Integendeel men zou ter erlanging van eenige weinige millioenen, eenen aanvang maken met de bestaande orde van zaken te slopen. Gaat men verder dan worden al de thans genoten directe en indirecte voordeelen verloren, en men zou te vergeefs, door middel van indirecte inkomsten, eene compensatie zoeken voor hetgeen men missen zal.

Hoe het voorbereiden van den Javaan voor den zegen van het christendom moge wenschelijk zijn, ik houde het voor even wenschelijk dat eene trapsgewijze ontwikkeling en beschaving voorafga, ten einde voor te komen, dat men niet op onontgonnen grond zaaije en dien ten gevolge distels in stede van vruchten inoogste.

Na deze aanmerkingen schiet mij nu nog over om zoo mogelijk te ontcijferen wat het gevolg zal zijn van eenen verkoop van landerijen op *Java* in eenen uitgebreiden zin.

Ik vrees, Mijne Heeren, dat het resultaat zeer treurig zal wezen.

In den aanvang zal de schatkist eenige millioenen erlangen.

Men zal de particuliere productie van Java in den beginne eenigzins zien vermeerderen; doch die der gouvernementslanden zal echter al spoedig in nog grooter mate afnemen.

Men zal de gronden op Java, ten prejudicie van derzelver bevolking, hebben verkocht aan Nederlanders en vreemdelingen, want deze zullen op den duur, zonder inbreuk op het eigendomsregt te maken, moeijelijk kunnen worden uitgesloten.

Men zal in den aanvang daarstellen magtige en rijke landheeren of associatiën, die ik vrees dat moeijelijk binnen de grenzen hunner verpligtingen jegens het gouvernement en de bevolking zullen zijn te houden.

Men zal de ambtenaren, vooral hoog geplaatste, er zich op zien toeleggen om mede-eigenaren van landen te worden, en zoo doende zal eigenbelang alle contrôle en toezigt doen verdwijnen.

Men zal de landeigenaren, na gemaakt fortuin, Java zien verlaten, want wat men ook moge zeggen van het schoone Oosten en het barre Noorden, bijna een ieder verlangt naar den geboortegrond terug.

De landen zullen daarna verkocht of verhuurd worden aan de meest biedende personen, die, om nog eenig voordeel te behalen, de bevolking zullen moeten beknevelen.

De landheeren zullen steeds een gezag over de bevolking uitoefenen, onbestaanbaar met de souvereine regten van het gouvernement, ten ware men een *groot* en *hoog* bezoldigd personeel wilde in dienst stellen, als wanneer men dan nog zou bloot staan aan aanhoudende botsingen tusschen de landeigenaren en die ambtenaren.

De landen zullen, na in onderscheiden handen te zijn overgegaan, belast en beleend, verlies in stede van voordeel afwerpen, en men zal in zekere mate een staat van zaken zien geboren worden, zoo als thans in de West-Indische bezittingen wordt aangetroffen.

De 10,000,000 Javanen eindelijk, het geweld der blanken, welke niet zelden zullen bestaan uit personen, ruw en opvliegend, vreemd aan taal, gewoonte en karakter derzelven, moede, zullen hen allen tot op den laatsten toe vermoorden en vernietigen.

En zoo doende zal voor ons onherroepelijk verloren gaan het schoone, vruchtbare, thans winstgevende en voor aanzienlijke verbeteringen vatbare eiland Java.

Wanneer men evenwel op het oog heeft, gelijk zulks dan ook ter loops wordt aanbevolen, het erlangen van zeker kapitaal, of wel de delging van een gedeelte onzer staatsschuld, door den afstand van ondernemingen op de bezittingen *buiten* Java, en waaromtrent de Regering dan ook reeds met het Indisch Bestuur in gedachtenwisseling is getreden, dan zou zulks welligt na rijp beraad en onderzoek voor verwezenlijking vatbaar zijn. Voor het tegenwoordige is echter ten deze in geen geval op eenige directe bijdrage van wege de overzeesche bezittingen ten behoeve der geldmiddelen van het moederland te rekenen."

Door de afdeelingen zijn tot rapporteurs benoemd:

voor het wets-ontwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1847 de heeren: Scheltinga Winterberg, ter Bruggen Hugenholtz, Wintgens, van Rijckevorsel en Backer;

voor het wets-ontwerp betreffende de verantwoordelijkheid der ministers de heeren: Costerus, van der Linden, van Hasselt, Meeussen en Wichers;

voor het wets-ontwerp tot verleening van vrijdom van den accijns op het gemaal ten behoeve van vermicelli- en macaroni-fabrieken de heeren: Smit, Poortman, van Hasselt, van Eck en van Doorn.

De Commissiën van rapporteurs omtrent de wets-ontwerpen tot het onvervreemdbaar verklaren van militaire pensioenen en gagementen en tot het verleenen eener dispensatie tot vergrooting van een gebouw te Ooltgensplaat hebben hare verslagen wegens die wets-ontwerpen uitgebragt.

Daarna heeft de Commissie voor de verzoekschriften eenige verslagen uitgebragt, met welker onderscheidene conclusiën de Vergadering zich achtereenvolgens heeft vereenigd, met dien verstande dat omtrent een bij de Kamer ingekomen stuk betrekkelijk de afschaffing der slavernij, op voorstel van den heer Groen van Prinsterer, besloten is dit tevens bij afschrift aan den Minister van Koloniën te verzenden.

GRONINGEN, 12 *Maart*. — Gedurende het jaar 1848 zijn uit de provincie Groningen 344 landverhuizers vertrokken, en wel uit de stad Groningen 11, uit de gemeente Haren 13, Hoogezand 31, Ezinge 3, Oldehove 8, Appingadam 10, Slochteren 6, Bierum 10, Stedum 2, 't Zandt 22, Bedum 2, Middelstum 1, Usquert 14, Uithuistermeeden 16, Baflo 6, Eenrum 13, Kloosterburen 10, Leens 72, Ulrum 53, Winsum 1, Nieuwe Pekela 4, Loppersum 6, Uithuizen 30.

Als redenen van hun vertrek worden opgegeven: zucht tot verbetering van bestaan, vrees voor armoede en bezwaren van godsdienstigen aard.

— In den nacht van Vrijdag den 9den dezer is te Delfzijl met eene loodsschuit aangebragt de equipagie van het op het Borkummer rif gestrande en verbrijzelde Fransche sloepschip *Adel*, gevoerd geweest door den kapitein Alphonse Timon, komende van Havre en bestemd naar Bremen, beladen met koffij. Volgens zijne opgave, stootte het schip in den morgen van den 9den ll. op het Borkummer rif en zoodanig, dat, na 2½ uur te hebben gestooten, het schip geheel verbrijzelde en de schepelingen, bestaande uit vijf man, zich met de boot moesten zien te redden. Na 3¼ uur in de boot te hebben gezeten, kwamen zij gelukkig aan boord van bovengemelde loodsschuit, die hen in den nacht van den 9den jl. te Delfzijl aan land bragt.

(*Provinciale Groninger Courant.*)

Berigten uit HAVANNAH, van 27 Januarij melden, dat, ingevolge ingewonnen naauwkeurige inlichtingen de suiker-oogst dezen keer minder zal bedragen, dan de vorige. Men schrijft deze uitkomst toe aan de langdurige en algemeene droogte in 1848.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE. — Men heeft thans het officiele berigt, dat de gevolmagtigden van Engeland en Frankrijk en de admiraals Parker en Baudin het eens geworden zijn omtrent een aan het Siciliaansch bewind in te dienen ultimatum. Het Turijnsche regeringsblad meldt dienaangaande uit Napels onder dagteekening van den 1sten dezer:

» Den 26sten Februarij hebben de Engelsche en Fransche ministers, de heeren Temple en Rayneval, alsmede de admiraals Parker en Baudin, zich naar Gaëta bij den Koning begeven, ten einde aldaar het ultimatum vast te stellen betrekkelijk de Siciliaansche aangelegenheden. Bijaldien de Sicilianen de voorgestelde voorwaarden niet mogten aannemen, verklaren de bemiddelende mogendheden, dat zij hen aan hun lot over zullen laten, en dat de Koning van Napels alsdan naar eigen goedvinden zal kunnen handelen. De voornaamste bepalingen van het

ultimatum zijn deze: Ferdinand II blijft Koning der Beide Sicilien. En wordt eene algemeene amnestie uitgevaardigd, waarvan slechts worden uitgezonderd eenige hoofdleiders der omwenteling, die verlof zullen aanvragen om zich naar buiten 's lands te begeven. De constitutie van 1812 zal met eenige wijzigingen weder ingevoerd worden. Er zal slechts één leger zijn, waartoe Sicilie zijn contingent levert; daarentegen zal Sicilie zijn eigen onafhankelijk parlement, finantiewezen, gemeentelijke en regterlijke instellingen hebben. De Koning zal een Koninklijken Prins of een Siciliaan tot stedehouder benoemen. De Sicilianen zullen vier millioenen wegens achterstallige belastingen en een millioen als oorlogsschatting betalen.

» Gisteren is een Engelsch schip naar Palermo vertrokken om dit ultimatum over te brengen.''

De berigten uit Turijn van 8 Maart melden, dat er tusschen de ministers op nieuw verschil van gevoelen gerezen is omtrent het vraagstuk nopens het hervatten van den oorlog, en dat dien ten gevolge de markies Colli, die den heer Gioberti als minister van buitenlandsche zaken is opgevolgd, zijn ontslag genomen heeft en door den heer de Ferraris vervangen is. De kamer van afgevaardigden had in hare zitting van den 7den een crediet van vijf millioen lire toegestaan ter bestrijding der kosten van de onverwijlde mobilisatie en wapening van een deel der nationale garde.

FRANKRIJK. — De nationale vergadering heeft in hare zitting van den 12den dezer een ontwerp van wet goedgekeurd, waarbij aan de ministers een nieuw voorloopig crediet voor de dienst der maanden April en Mei, en tevens magtiging verleend wordt, om de indirecte belastingen tot den 1sten Junij aanstaande te blijven heffen. Op voorstel van den heer Goudchaux, waarmede de minister van finantien zich vereenigd heeft, is besloten de beraadslagingen over de begrootings-wetten aan te vangen onmiddellijk na de definitive vaststelling der kieswet. Voorts heeft de vergadering na hevige discussien een voorstel aangenomen, strekkende om het inkomen van den President der republiek met 50,000 franken 's maands te verhoogen.

De Duitsche posten zijn heden wederom niet alhier aangekomen.

BEURS-BERIGTEN.

Parijs 12 Maart: 5 pcts renten fr. 87.10; 3 pcts idem fr. 55.20.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De Minister van Marine

Brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat op Woensdag den 28sten Maart aanstaande, door den Directeur der Marine te Amsterdam, des middags ten twaalf ure, onder nadere goedkeuring van hem Minister, bij inschrijving en daarna bij opbod aan den minst-mijnende zal worden aanbesteed:

Het Bouwen en Daarstellen van eene Zee-Kaap op de Engelmansplaat bij het Friesche Zeegat).

De Bestekken, waarnaar deze Aanbesteding zal geschieden, liggen dagelijks van 's morgens ten tien tot 's namiddags ten twee ure (Zon- en feestdagen uitgezonderd), ter lezing in het locaal van het Departement van Marine te 's Gravenhage, ten burele van de Directien der Marine te Amsterdam en van den Directeur en Kommandant der Marine te Willemsoord, alsmede in de bureaux van de Provinciale Gouvernementen van Noordholland, Friesland en Groningen; zullende de teekening dezer Kaap almede bij de Directie der Marine te Amsterdam ter bezigtiging liggen.

De Biljetten van inschrijving zullen behoorlijk gecachetteerd en op gezegeld papier geschreven vòòr of op den 28sten Maart aanstaande, des middags vòòr twaalf ure, vrachtvrij moeten worden bezorgd aan den Directeur der Marine te Amsterdam.

'sGravenhage, den 12den Maart 1849.

De Minister voornoemd,
J. C. RIJK.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te Amsterdam, Eerste Kamer, dd. 7 Maart 1849, is *Eijtje Wittensleger*, Weduwe van *Jacob Jeswiet*, op haar eigen verzoek, wegens Zwakte van Geestvermogens onder Curatele gesteld.

Geschiedende hiervan aankondiging ter voldoening aan artt. 498 en 499 Burgerlijk Wetboek.

De Officier van Justitie te Amsterdam,
C. H. B. BOOT.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te Amsterdam, den zesden Maart 1800 negen en veertig bij verstek gewezen, behoorlijk geregistreerd en beteekend, is *Annette Anna Catharina Erdmansdörfer*, wonende alhier in de Taksteeg, ter zake van voortdurende Onnoozelheid gesteld onder Curatele.

Geschiedende deze aankondiging ter voldoening aan art. 498 van het Burgerlijk Wetboek, door mij ondergeteekende, Procureur voor dezelve Regtbank en van *Geertruij Weddepohl*, Weduwe *Johan Melchior Erdmansdörfer*, wonende alhier in de Taksteeg, als deze Onder-Curatelestelling vervolgd hebbende.

Amsterdam, den 13den Maart 1849.

C. H. KUHN, *Procureur.*

*** In den jare achttien honderd negen en veertig, den twaalfden Maart; ten verzoeke van de Heeren Mr. *Johannes Servaas Lotsy*, Advocaat, en *Abraham den Bandt*, Procureur, beiden wonende te Dordrecht, in qualiteit als Curators in de Onbeheerde Nalatenschap van wijlen den Heer *François Christian de Court*, in leven Koopman en Olieslager, gewoond hebbende te Dordrecht en aldaar overleden den eersten April 1800 acht en veertig, daartoe benoemd bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te Dordrecht van den achtsten Mei 1848, hetwelk behoorlijk is geregistreerd, voor welke Requiranten de tweede hunner, *Abraham den Bandt*, zelf als Procureur zal occuperen en bij deze gesteld wordt; kiezende zij domicilie ten diens Huize en Kantore te Dordrecht aan de Prinsestraat, D 118;

En krachtens een Vonnis, door gemelde Arrondissements-Regtbank gewezen den vijfden Maart 1800 negen en veertig, behoorlijk zijnde geregistreerd, waarbij tegen de Bekende en Onbekende of Afwezige Belanghebbenden bij voorschreven onbeheerde Nalatenschap, Gedaagden bij geregisteerd exploit van mij Deurwaarder van den negen Februarij 1800 negen en veertig, doch niet in regten verschenen, verleend verstek en voor profijt van dien eene tweede Dagvaarding oproeping is bevolen,

Heb ik ondergeteekende, *Bartholomeus van Geluk*, Deurwaarder bij Arrondissements-Regtbank te Dordrecht, wonende aldaar aan het gijnhof, wijk D, n°. 878,

bij deze tweede Openbare Dagvaarding opgeroepen, alle Bekende Onbekende of Afwezige Belanghebbenden bij de Onbeheerde Nalatenschap van wijlen den Heer *François Christian de Court*, voorgenoemd;

om, op Maandag den zes en twintigsten Maart achttien honderd negen en veertig, des voormiddags te elf ure, bij vooraf te stellen Procureur, te verschijnen ter Teregtzitting van Burgerlijke Zaken der Arrondissements-Regtbank te Dordrecht, in het Gebouw van Justitie in Steegoversloot aldaar; — ten einde;

aangezien de Eischers verlangen te doen Rekening en Verantwoording van hun, in voorschreven qualiteit, gehouden, beheer en afgifte, de daartoe geregtigden, van het saldo van gezegde Onbeheerde Nalatenschap;

aangezien de Eischers, ingevolge de wet, ter inzage van belanghebbenden, ter Griffie van opgemelde Regtbank, hebben nedergelegd, met de daartoe behoorende bescheiden, hunne te doene Rekening en Verantwoording, waaronder staat: Geregistreerd te Dordrecht, zesden Februarij 1800 negen en veertig, deel vijftig, folio vijf en vijf verso vak twee; houdende zeventien bladen zonder renvooijen; ontvangen vijf honderd twee en zestig gulden veertig cents voor à een per cent en zes gulden vijf en zeventig cents voor regt, à kwart per cent, bedragende, met acht en dertig opcenten zeven derd vijf en tachtig gulden drie en veertig cents. De Ontvanger, (geteekend) *Van den Santheuvel.*

Te hooren concluderen:

dat, door de Arrondissements-Regtbank voornoemd zal worden noemd een Regter-Commissaris, ten wiens overstaan de Rekening de Eischers zal kunnen worden afgelegd, en door de Gedaagden de Eischers tot het opnemen, debatteren en sluiten dier Rekening worden voortgeprocedeerd, volgens het voorschrift der wet, met klaring dat de kosten, te dezer zake reeds gemaakt en nog te maken door de Eischers zullen kunnen worden gekort op de voorhanden zijnde gelden der gezegde Onbeheerde Nalatenschap, en met veroordeeling van de Gedaagden, welke deze vordering zullen tegenspreken in de kosten van het Regtsgeding.

Afschrift dezer Dagvaarding, welke eenmaal in de *Staats-Courant* in het *Amsterdamsche Handelsblad* zal worden geplaatst, is, door Deurwaarder, aangeplakt aan de Vergaderplaats van meergenoemde Arrondissements-Regtbank.

B. VAN GELUK, *Deurwaarder.*

Exploit. . .	f 0.75
Aanplakk. .	0.30
Repert. . .	0.10
Zegels . . .	1.38
Registr. . .	1.10½
	f 3.63½

De kosten zijn, behalve die van den Procureur, drie gulden drie en zestig en halve cent.

	f 0.80
38 opc.	0.30½
	f 1.10½

(Onder staat:) Geregistreerd te Dordrecht, twaalfden Maart 1800 negen en veertig, vijf en dertig, folio negen en veertig, recto vier en vijf, houdende twee bladen zonder vooijen; ontvangen met de verhooging een gulden tien en een halve cent. De Ontvanger, *van den Santheuvel.*

*** Allen, die iets Verschuldigd zijn aan of te Vorderen hebben den Weledel Gestrengen Heer *Jacobus Isidorus Lodewijk Levien Jacobs*, in Leven Inspecteur der Theecultuur op Java, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, worden verzocht daarvan opgave te doen ten Huize van den Ondergeteekenden wonende in de Leydsche straat, bij de Keizersgracht.

Amsterdam, 13 Maart 1849.

Mr. J. H. GILQUIN, *Executeur Testamentair.*

*** De Bekende en Onbekende Schuldeischers in den Gefailleerden Boedel der Firma's *H. Tebberman en Cie*, Handel gedreven hebbende in Buitenlandsch Gedistilleerd, en *J. Kiel en Cie*, Handel gedreven hebbende in Manufacturen, te Maastricht, worden bij deze opgeroepen, om op Donderdag den 22sten Maart 1849, des namiddags ten 4 ure, te verschijnen in het locaal der Arrondissements-Regtbank te Maastricht; zullende alsdan door den Edel Achtbaren Heer Regter-Commissaris voor de eerste maal tot Verificatie der Schuldvorderingen ten laste van dien Boedel worden gevaceerd.

De Curator,
WEIJGERS, *Procureur.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam, 13 *Maart* 1849.

NEDERLAND. — Werk. Schuld 2½ pct. 49⅜; 3 pct. 58½; 4 pct. Amortisatie-Synd. 3½ pct. —; Aand. Handelm. 4½ pct. —; Leening 1844 4 pct. —; Aand. Arnh. spoorweg 4½ pct. —; dito —; Haarlemmermeer —.

RUSLAND. — Bij *Hope en Comp.* 5 pct. 101⅛ à ⅜; Dito A°. 1828 — 5 pct. —; Inschr. op 't Grootb. 6 pct. —; Dito Certificaten 6 pct. Negot. 1831 en 1833 5 pct. 91⅛; Negot. 1840 4 pct. 82¼; Dito *Stieglitz* 4 pct. 81⅞ à 82.

SPANJE. — Bij *Ardoin* 1835 5 pct. 11½; Dito onbepaald, L. st. 10; Dito Coupons 8 7/16 à 9; Nieuwe 3 pct. —; Binnenlandsche 3 pct. Deferred —; Passive —; Uitgest. Schuld —.

PORTUGAL. — Te Londen 3 pct. 28⅛; Dito 4 pct. 29⅛; Binnenlandsche 5 pct. —.

OOSTENRIJK. — Bank 5 pct. —; Dito 4 pct. —; Metalliek 5 pct. 7[illegible] Dito 2½ pct. 38½ à ⅝; Aandeelen *f* 500 bij *Rothschild f* —; Dito dito 1839. —.

GRENADA. — à 100 p. st. 1¼ pct. 18¼.

PERU. — Te Londen 6 pct. 42½.

MEXICO. — Te Londen 5 pct. 27¾ à 28.

TE 'SGRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.